

2010

Ocena oddziaływania na środowisko w działaniu 4.4. PO IG

Joanna Raczyńska

Warszawa, 30 marca 2010 r.

Plan prezentacji

- Procedura oceny oddziaływania na środowisko
- Podstawy prawne
- Elementy procedury OOŚ
- Charakterystyka najczęstszych błędów w postępowaniach OOŚ
- Zagrożenia wynikające z błędów dokumentacji OOŚ
- Działania naprawcze

Procedura oceny oddziaływania na środowisko

Procedura oceny oddziaływania na środowisko ma dostarczyć podejmującemu decyzję organowi administracji publicznej informacji, czy ingerencja inwestycji w środowisko została zaplanowana w sposób optymalny i czy korzyści wynikające z jej realizacji rekompensują straty w środowisku, jakie zwykle są niemożliwe do uniknięcia.

Środowisko jest tu rozumiane nie tylko jako środowisko przyrodnicze, ale także jako środowisko społeczne.

Podstawy prawne

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dalej „dyrektywa SOOŚ”);
- Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOŚ);
- Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa);
- Dyrektywa Rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony ptactwa (dyrektywa ptasia);
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Ustawa UooŚ);
- Ustawa z 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (rozporządzenie OOŚ)

Elementy procedury OOŚ

- Kwalifikacja do postępowania OOŚ (screening)
 - *Obligatoryjnie ocenie podlegają przedsięwzięcia wymienione w Aneksie I dyrektywy OOŚ (tzw. I grupa przedsięwzięć). Z kolei Aneks II określa rodzaje przedsięwzięć, dla których procedura OOŚ jest fakultatywna (tzw. II grupa przedsięwzięć)*
- Określenie zakresu raportu OOŚ (scoping)
- Złożenie raportu OOŚ właściwemu organowi
- Udział społeczeństwa i konsultacje z organami ochrony środowiska
- Wydanie decyzji i podanie jej do publicznej wiadomości

Charakterystyka najczęstszych błędów w postępowaniach OOŚ

Procedury wstępne (kwalifikacja do postępowania OOŚ, ustalenie zakresu rzeczowego raportu)

- Uzasadnienie postanowienia organu o obowiązku/ braku obowiązku przeprowadzenia OOŚ/konieczności sporządzenia raportu OOŚ nie odnosi się do szczegółowych uwarunkowań, o których mowa w § 4 i 5 Rozporządzenia OOŚ/art. 63 Uooś;
- W postanowieniu stwierdzającym obowiązek przeprowadzenia OOŚ/konieczności sporządzenia raportu brak określenia zakresu raportu;
- Sztuczne dzielenie przedsięwzięć:
 - *(Sztuczne dzielenie przedsięwzięcia na dwie lub więcej części tak, aby każda z nich nie wymagała oceny i w efekcie całe przedsięwzięcie również jej uniknęło, np. inwestor uzyskuje zezwolenie dla inwestycji w wartościach podprogowych, a następnie usiłuje je stosownie do potrzeb rozbudować)*

Kompletność i jakość raportów OOŚ

- Brak niektórych elementów raportu OOŚ, a w szczególności brak:
 - *Wariantowania (w tym wariantu „0”, wariantu alternatywnego);*
 - *Analizy możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem;*
 - *Opisu istniejących w sąsiedztwie lub bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;*
 - *Analizy ryzyka wystąpienia poważnej awarii;*
 - *W przypadku przedsięwzięć związanych z użyciem instalacji objętej obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego – braku porównania proponowanej techniki z najlepszymi dostępnymi technikami.*
- Niedostateczna jakość raportów OOŚ;
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym nie odnosi się do wszystkich elementów raportu OOŚ;
 - *np. brak informacji na temat istotnych oddziaływań przedsięwzięcia oraz środków minimalizujących lub kompensujących*
- Do raportu został sporządzony aneks, który nie został udostępniony organom opiniującym i społeczeństwu;

Konsultacje z organami ochrony środowiska

- W postanowieniu współdziałającego organu inspekcji sanitarnej/starosty, wyrażającym konieczność sporządzenia raportu brak określenia zakresu raportu lub też określenie jest zbyt ogólne;
- Organ prowadzący postępowanie przedłożył do uzgodnienia organom współdziałającym raport bez aneksu, który został do niego sporządzony;

Konsultacje ze społeczeństwem

- Konsultacje społeczne (składanie uwag i wniosków) mają miejsce na niewłaściwym (zbyt wczesnym) etapie procedury OOŚ (na etapie screeningu);
- Do konsultacji społecznych przedłożony został raport nie zawierający streszczenia niespecjalistycznego;
- W uzasadnieniu decyzji środowiskowej brak szczegółowej informacji (m.in. o terminie i miejscu) lub też w ogóle brak informacji o przeprowadzeniu procedur udziału społecznego po przedłożeniu przez inwestora raportu OOŚ;
- Brak przeprowadzenia konsultacji społecznych po uzupełnieniu przez inwestora braków w raporcie OOŚ;

Wydanie decyzji

- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie przedstawia szczegółowych wyrażnie odnoszących się do planowanego przedsięwzięcia warunków środowiskowych ani odpowiedniego ich uzasadnienia;
- W uzasadnieniu decyzji środowiskowej nie przedstawiono opisu analizowanych wariantów;
- Brak charakterystyki przedsięwzięcia przygotowanej przez organ wydający decyzję;
- Brak informacji o konsultacjach społecznych, zgłoszonych uwagach i rozstrzygnięciach;
- Brak informacji o udziale organizacji ekologicznych w postępowaniu OOŚ;
- Brak odniesienia do szczegółowych uwarunkowań, o których mowa w § 4 i 5 Rozporządzenia OOŚ/ art. 63 Uooś;
- W decyzji zezwalającej na inwestycję (pozwoleniu na budowę) brak odniesienia organu do decyzji środowiskowej;
- Decyzja o zezwoleniu na inwestycję posiada szerszy zakres przedsięwzięcia niż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;
- Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została wydana po wydaniu decyzji zezwalającej na inwestycję.

Zagrożenia wynikające z błędów w dokumentacji OOŚ

- Wstrzymanie wypłat/zawierania umów o dofinansowanie dla poszczególnych Beneficjentów/Wnioskodawców do czasu uzupełnienia dokumentacji;
- Obniżenie poziomu płynności finansowej Beneficjentów/Wnioskodawców;
- Nieterminowe realizowanie zakresu rzeczowego projektu przez Beneficjentów/Wnioskodawców;

Działania naprawcze

- Uzupełnienia w możliwym zakresie dokumentacji przez Beneficjentów
 - (dodatkowe wyjaśnienia, oświadczenia, deklaracje właściwych organów lub wystąpienie z wnioskiem Beneficjenta o stwierdzenie nieważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a po stwierdzeniu jej nieważności, z wnioskiem o wydanie nowej decyzji);
 - (nie można jednak wykluczyć, że pomimo uzupełnień dokumentacji środowiskowej KE podczas czynności kontrolnych, stwierdzi uchybienia w stosowaniu prawa unijnego i nałoży kary finansowe)
- Podjęcie wspólnych działań z IZ oraz IP zmierzające do wypracowania stanowiska zapewniającego dalszą realizację projektów z uwzględnieniem dofinansowania unijnego (*Zestawienia najczęstszych uchybień w dokumentacji OOS wraz z propozycją działań naprawczych*, uwzględniające wykładnię Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, ekspertyz zleconych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Ministerstwo Gospodarki).
- Baza „Typowych pytań i odpowiedzi w zakresie OOS” na stronie www.parp.gov.pl
- Szkolenia dla pracowników PARP i RIF w zakresie weryfikacji dokumentacji OOS

Statystyka OOS w 4.4. PO IG

- Skala projektów podlegających OOS w ramach działania 4.4. PO IG
- 80% projektów w ramach pierwszej rundy;
- 70% projektów w ramach drugiej rundy
- Skala błędnych dokumentacji OOS
- 70-80 % przedkładanych do PARP dokumentacji OOS w ramach działania 4.4. PO IG zawiera błędy
- Okres dokonania uzupełnień w dokumentacji OOS:
 - 1 tydzień – 6 miesięcy*
- * Beneficjent na własne życzenie przeprowadzał OOS

Dziękuję za uwagę